

nen i alt Fald foreløbig ikke skulde føres videre end til Christiansgade, og at der kun eventuelt skulde være Spørgsmaal om at føre den over Børsgraven og videre ad Havnegaden til Nyhavn. Man ønskede at kunne gaa forsøgsvis frem og saaledes lade Erfaringen afgjøre, om det maatte være nødvendigt at paatage sig de store Bekostninger, som navnlig Broens Anlæg vilde medføre. Det var ved Lovens Behandling i Thingene, at den Bestemmelse kom ind som obligatorisk, at Banen skulde føres til et Punkt i Nærheden af Nyhavn. Det var, som Thinget vil vide, undet forholdsvis meget lykkelige Udsømsændigheder, under en opadgaende Konjunktur og under et meget livligt Handelsløb, at denne Bestemmelse blev truffen; men disse Forhold — det vide vi jo desværre Alle — ere væsentlig forandrede. Medens der har udviklet sig en eiendommelig kraftig Handel i den ompurgte Havnegade, hvilken isvrigt ikke væsentlig trænger til en Jernbane eller har Brug for samme, er den almindelige Godstrafik gaaet meget væsentlig tilbage. Jeg har i saa Henseende Oplysninger, som vidne om, at f. Ex. Indtægten i December Maaned 1877 var ikke blot betydelig mindre end den tilsvarende Maaned i 1876 tiltrøds for, at denne Maaned jo var overordentlig uheldig for Jernbanen paa Grund af de store Snefog. Trafikken var omtrent 25 pCt. lavere i 1877 December Maaned end i December 1876, saa at, siden Loven af 24de Mai 1875 emanerede, er Godstrafikken gaaet væsentlig tilbage. Selv om nu ikke Jernbanesporet bliver lagt i Havnegade, er der dog ved den Strækning, hvor Sporet skal nedlægges, aabnet ny Bolværksplads i en Strækning af 3,000 Fod, saaledes at, selv om der maatte udvikle sig et overordentlig livligt Handelsløb, synes der at være Bolværksplads i Overflodighed, desværre for en lang Tid. Men herifrommer, og det lægger jeg fornemmelig Vægt paa, et ganske nyt Moment, som ikke hidtil har været Gjenstand for fornøden Overveelse, og som forekommer mig maa have en væsentlig Indflydelse paa Sagen. Det vil være Thinget bekendt, at Indenrigsministeren i det andet Thing o talte, at der fandt Overveelser Sted om Anlægget af en ny Havn for Kjøbenhavn, om en Udvidelse af Havnen ved et Anlæg mod Nord. Det er nu os Alle gjennem de offentlige Blade bekendt, at disse Overveelser ere komne til det Standpunkt, at der fra Havneraadet foreligger en fuldstændig udarbejdet Plan over et saadant Anlæg mellem Ny- og Samle- Kalkbrænderi. Kommer dette i Stand — og derfor borger vel Kjøbenhavns Havneraad's Forsigtighed og Dygtighed, ligesom ogsaa de Penge, der kræves dertil, ikke heller synes paa nogen Maade uoverkommelige — vil der aabnes ny Bolværksplads ved dybt Vand i en Strækning af 2,000 Alen, saaledes at der for Kjøbenhavn i en lang Fremtid synes at

være fuld tilstrækkelig Bolværksplads. Og kommer dette i Stand, forekommer det mig, at hele Situationen er forandret; thi da vil det vistnok være det ene Naturlige, som den ærede Indenrigsminister ogsaa udtalte i det andet Thing, at Jernbanen da ikke kommer stil at belemlre Byen og tiltintetgjøre den Trafik, som har udviklet sig i Havnegade, men kommer til at gaa udenom Byen. Ogsaa dette er optaget i Havneraadets Plan. Det udtaler, at Forbindelsen mellem denne Havn og Jernbanen kun fører en Afstand med sig af omtrent $\frac{1}{4}$ Mil, og at de mellemliggende Strækninger ere Kommune-Eiendomme, saa at Anlægget af en Jernbane der vil være forholdsvis meget billigt. Men sfer dette, tror jeg, at man maa sige, at det ikke blot er unødvendigt, men uheldigt, at Havnegade belemlres med et Jernbanespor. Det er jo ikke ubekendt, det har været en Vanstuelighed, man altid har haft for Die, at Havnegade er meget smal, men under Udarbejdelsen af Planerne i Detail har denne Vanstuelighed stillet sig som overmaade betydelig. Jeg tør tro, at dersom dette nye Moment havde foreligget Grosferesocietetet i December Maaned, havde det ikke afgivet sit sidste Responsum, eller dette var gaaet i en ganske anden Retning; thi Tanken om, at Kjøbenhavns Havn bør udvides og navnlig mod Nord, er gammel, men har været anset som et frontt Dnske. Tanken derom bestjæftigede os allerede under Udarbejdelsen af Loven af 24de Mai 1875, men blev stult tilside som næsten en Chimære. Nu træder den os imøde i en bestemt udarbejdet Plan, og vi tør vel gjøre os Haab om, at den vil blive til Virkelighed. Da vil Handelsstandens store Dnske blive opfyldt, thi det har altid været den fremherskende Tanke hos vore dygtige Kjøbmænd, at mod Nord bør Kjøbenhavns Havn udvides. Jeg kan derfor ikke tro Andet, end at dette Moment bør være Gjenstand for en omhyggelig Overveelse, og dersom den ærede Indenrigsminister vil støtte mig, gjør jeg mig Haab om, at Lands-thinget vil dele min Anstuelse og i det Mindste gjøre det muligt, at yderligere Forhandlinger kunne finde Sted efter Sagens Overveelse i et Udvalg. Til disse Bemærkninger skal jeg for Diebliftet indstrænke mig.

Sonquères: Da den ærede Landsthingsmand, der nu satte sig, udtalte meget stærkt det Dnskelige i at udvide Havnen mod Nord, kan jeg dog ikke undlade at fremsette den Betragtning, at man tidligere har tænkt meget stærkt paa at ville udvide Havnen mod Syd ved Gjennemførelsen af det Projekt at uddybe Rallebodstrand. Det forekommer mig, at det for Sømandsstanden maatte kunne være temmelig ligegyldigt, om de blive nødte til at seile et lille Stykke længere frem i Havnen eller ikke, men derimod er det af ikke ganske ringe Betydning for Byens eller disse Anlægs Sikkerhed, da den Tanke jo dog er almindelig